

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії

Володимир САДКОВИЙ

« ____ » _____ 2023 року

ПРОГРАМА

фахового іспиту для здобуття освітнього ступеня "магістр"
за освітньо-професійною програмою "**Пожежна безпека**" спеціальності
261 "Пожежна безпека" галузі знань 26 "Цивільна безпека"

Харків 2023

Вступ

Програма фахового іспиту для здобуття освітнього ступеня "магістр" за освітньо-професійною програмою "Пожежна безпека" спеціальності 261 "Пожежна безпека" галузі знань 26 "Цивільна безпека" розроблена приймальною комісією Національного університету цивільного захисту України (далі – НУЦЗ України) відповідно до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2023 році, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 15 березня 2023 року №276, Правил прийому на навчання до Національного університету цивільного захисту України у 2023 році, та з врахуванням положень стандарту вищої освіти за спеціальністю 261 "Пожежна безпека" галузі знань 26 "Цивільна безпека" для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.10.2018 року №1169.

Метою фахового іспиту є перевірка у вступників рівня знань, умінь, навичок та здібностей до зазначеного виду діяльності.

Для конкурсного відбору осіб під час прийому на навчання для здобуття освітнього ступеня магістра конкурсний бал дорівнює кількості балів, отриманих за результатами складання фахового іспиту. Відповідно до набраної кількості балів формується рейтинг кандидатів на навчання, за результатами якого здійснюється зарахування до НУЦЗ України.

Серед вступників, які допущені приймальною комісією до участі в конкурсі та набрали однаковий конкурсний бал, переважне право на зарахування мають абітурієнти з вищим середнім балом оцінок із додатку до диплома про попередню освіту.

Для проведення фахового іспиту створюється фахова атестаційна комісія на чолі з головою.

Фаховий іспит проводиться у вигляді тестування яке складається зі 100 питань. Час на виконання тестових завдань складає шістдесят хвилин.

Для складання іспиту вступник може використовувати ручки, олівці, лінійку, калькулятор. Усі інші матеріали, як то законодавчі та нормативні акти, методичні матеріали, довідники, словники, записи, конспекти, тощо, а також засоби мобільного зв'язку, будь-які носії інформації протягом іспиту вступникам використовувати суворо забороняється. В разі порушення зазначених вимог, а також при виявленні проявів несамотійного виконання вступниками завдань фахового іспиту, які проявляються, наприклад, у вигляді розмов, підказування, інших видів спілкування, члени фахової атестаційної комісії мають право припинити проведення іспиту із вступником з виставленням йому загальної незадовільної оцінки.

1. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ КАНДИДАТА НА НАВЧАННЯ З ФАХОВОГО ІСПИТУ

Рівень знань кандидата на навчання за результатами відповіді оцінюється за стобальною шкалою (від 100 до 200 балів) за такими критеріями:

Кількість правильних відповідей	Кількість балів	Кількість правильних відповідей	Кількість балів	Кількість правильних відповідей	Кількість балів
0-33	0	56	138	79	161
34	100	57	139	80	162
35	102	58	140	81	163
36	104	59	141	82	164
37	106	60	142	83	166
38	108	61	143	84	168
39	110	62	144	85	170
40	112	63	145	86	172
41	114	64	146	87	174
42	116	65	147	88	176
43	118	66	148	89	178
44	120	67	149	90	180
45	122	68	150	91	182
46	124	69	151	92	184
47	126	70	152	93	186
48	128	71	153	94	188
49	130	72	154	95	190
50	132	73	155	96	192
51	134	74	156	97	194
52	135	75	157	98	196
53	136	76	158	99	198
54	137	77	159	100	200
55	138	78	160		

В разі отримання вступником менше 100 балів, фаховий іспит вважається не складеним, а такій особі відмовляється в подальшій участі в конкурсі на зарахування на навчання.

2. ПЕРЕЛІК ТЕМ ВІДПОВІДНО ДО ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВИЙ ІСПИТ

1. Мова професійного спілкування як функціональний різновид української літературної мови.
2. Індивідуальні та колективні форми фахового спілкування.

3. Національний стандарт України. Склад реквізитів документів. Вимоги до тексту документа.

4. Термін та його ознаки. Термінологія обраного фаху.

Рекомендована література

- Богданова І.Є. Українська мова за професійним спрямуванням. Курс лекцій. – Х., 2007. – 133 с. (електронна бібліотека НУЦЗУ).

- Загнітко А. П., Данилюк І. Г. Українське ділове професійне мовлення: професійне й непрофесійне спілкування. – Донецьк :ТОВ ВКФ «БАО», 2004. – 480 с. (лабораторія кафедри мовної підготовки).

- Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. – 3-тє вид., виправл. і доповнен. – К.: Алерта, 2012. – 696 с. (бібліотека НУЦЗУ).

- Шевчук С. В. Українське професійне мовлення : Навчальний посібник. – К. : Алерта, 2011. – 248 с. (лабораторія кафедри мовної підготовки).

- Абрамович С. Д., Чікарькова М. Ю. Мовленнєва комунікація : Підручник. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 472 с.– 472 с. (лабораторія кафедри мовної підготовки).

- Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням. Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 624 с. (лабораторія кафедри мовної підготовки).

- Екстремальна та кризова психологія : Термінологічний словник ; За заг. ред. О.В. Тімченка .– Х. : ХНАДУ, НУЦЗУ, 2010 . – 291 с. (бібліотека НУЦЗУ)

- Погиба Л.Г., Грибіниченко Т.О., Голіченко Л.М. Українська мова фахового спрямування. – К.: Кондор, 2013. – 348 с. (лабораторія кафедри мовної підготовки).

5. Русь-Україна (Київська держава).

6. Становлення козацтва. Національно-визвольна війна. Українська козацька держава.

7. Українська революція (1917-1920 рр.).

8. Україна в умовах незалежності.

Рекомендована література

- Освітньо-професійна програма вищої освіти за спеціальністю 261 «Пожезна безпека» галузі знань 26 «Цивільна безпека» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

- Багалій Д.І. Історія Слобідської України. – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 256 с.

- Балушок В. Українська етнічна спільнота. Етногенез, історія, етнімія. - Біла Церква, 2008. – 303 с.

- Бойко О.Д. Історія України. Посібник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002. – 717 с.

- Відейко М. Ю. Україна: від Трипілля до Антів. - К., 2008. – 279 с.

- Гонтаренко Л.О., Хорошев О.М. Історія України: конспект лекцій. – Х.: НУЦЗУ, 2014. – 68 с.

- *Історія України: підручник // В.М. Литвин, - 3-тє допрац. та доповн. видав. – К.: Наукова думка, 2013. – 991 с.*
- *Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів // О.М. Бут, М.І. Бушин, Ю.І. Вовк. – Черкаси: ЧДТУ, 2016. – 644 с.*
- *Історія України: підручник // В.А. Качкан, В.М. Левандовський, О.Б. Величко. - 2-е вид. – К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2018. – 360 с.*
- *Історія України: хрестоматія. – К.: Наукова думка, 2013. – 1056 с.*
- *Історія українського мистецтва. У 5-ти т. – К.: Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т.Рильського НАН України. - Т.1. Мистецтво первісної доби та стародавнього світу, 2008. – 710 с.; Т.2. Мистецтво середніх віків, 2010. – 1296 с.; Т.3. Мистецтво другої половини XIV – XVIII століть, 2011. – 1088 с.; Т.4. Мистецтво XIX століття, 2006. – 760 с.; Т.5. Мистецтво XX століття, 2007. – 1048 с.*

9. Філософське вчення про розвиток.
10. Мислення та мова. Логічні форми мислення.
11. Соціальні відносини. Суспільство. Особистість.
12. Культура як людська реальність.

Рекомендована література

- *Данильян О.Г. Філософія: Підручник / О.Г. Данильян, В.М. Тараненко. – Х. : Право, 2012.*
- *Подольська Є.А. Кредитно-модульний курс з філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Навчальний посібник. – К. : Центр навчальної літератури, Інкос, 2006.*
- *Причепій Є.М. Філософія: Підручник / Є.М. Причепій, А.М. Черній, Л.А. Чекаль. – К. : Академвидав, 2005.*
- *Освітньо-професійна програма вищої освіти «Пожежогасіння та аварійно-рятувальні роботи». Електронний ресурс. Режим доступу: http://nuczu.edu.ua/images/topmenu/inform-pro-diyalniciti/navchalna-diyalniciti/osvitni_programu/261_pg_pb_bak.pdf*
- *Філософія : Учеб. для вузов / Отв. ред. В.П. Кохановский . – Ростов н/Д : Феникс, 2000.*
- *Філософія: Навчальний посібник / за ред. І.Ф. Надольного. – К. : Вікар, 2004.*
- *Філософія : Курс лекцій / Бичко В.І., Табачковський В.Г., Горак Г.І. та ін. – 2-е вид. – К. : Либідь, 1994.*

13. Основні закони хімії та будова речовини.
14. Загальні закономірності хімічних процесів.
15. Окисно-відновні процеси та основи електрохімії.
16. Хімія елементів та їх сполук.

Рекомендована література

- *Банк методичних і навчальних матеріалів НУЦЗУ <http://academy.arbu.edu.ua/rus/tbank/>.*

- Кіреєв О.О., Тарасова Г.В. Конспект лекцій з хімії. Частина 1. Загальна хімія. Навчальн. посібник. Харків, АПБУ, 2002.
- Кіреєв О.О., Тарасова Г.В. Конспект лекцій з хімії. Частина 2. Навчальний посібник. Харків, АПБУ, 2003.
- Кіреєв О.О., Тарасова Г.В., Щербина О.М., Кукуєва В.В. Практикум з хімії. Друге видання. -Харків: АЦЗУ, 2008. -200 с.
- Левітін Є.Я., Бризицька А.М., Ключова Р.Г. Загальна та неорганічна хімія. – Вінниця: Нова книга, 2003. – 464 с.

17. Використання електронних таблиць для створення та обробки табличних даних.

18. Обробка баз даних за допомогою електронних таблиць табличних та реляційних баз даних.

19. Створення та обробка реляційних баз даних.

20. Локальні та глобальні комп'ютерні мережі.

Рекомендована література

- Інформатика. Комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології. Посібник. За редакцією д.е.н. проф. О.І. Пушкаря., –К.: Видавничий центр «Академія», 2001 –696 с.

- Основи інформатики. Підручник. І.О. Яковлева., –Х., 2003 –186 с. (бібліотека НУЦЗУ). – Режим доступу: http://www.asbit.nuczu.edu.ua/files/Osnovi_informatiki.rar

- Малярів М.В. Основи інформаційних технологій [Електронний ресурс]: Курс лекцій / М.В. Малярів, В.В. Христинч, М.М. Журавський. – Харків: НУЦЗУ, 2019. –184 с. – Режим доступу: http://www.asbit.nuczu.edu.ua/files/metod_OIT/Kurs_lek_OIT.pdf

- Комп'ютерні мережі та телекомунікації : навч. посібник / В. А. Ткаченко, О. В. Касілов, В. А. Рябик. – Харків: НТУ "ХПІ", 2011. – 224 с.

- Інформатика та інформаційні технології у цивільній безпеці: Практикум / [Малярів М.В, Гусева Л.В., Паніна О.О. та ін.]; Під заг. ред. М.В. Малярова. - Харків: НУЦЗ України, 2015. - 330 с. (електронна бібліотека НУЦЗУ) – Режим доступу: http://www.asbit.nuczu.edu.ua/files/metod_OIT/Kurs_lek_OIT.pdf

21. Фізичні основи механіки.

22. Молекулярно-кінетична теорія і термодинаміка.

23. Електрика і магнетизм.

24. Коливання і хвилі.

Рекомендована література

- Кучерук І.М. та ін. Загальний курс фізики. Т. 1-3. – Київ: Техніка, 1999.

- Горбачук І.Т. Загальна фізика (збірник задач). Навчальний матеріал М 1,2. – Київ: Вища школа, 1993.

- Фізика. Розділи: Механіка. Молекулярна фізика і термодинаміка. Електростатика. Постійний електричний струм: довідник / Укладачі: В. Г. Борисенко, Ю.Ф. Деркач, В.І. Кривцова, К.Р. Умеренкова. – Х.: НУТЗУ,

2018. – 94 с.

- *Фізика. Розділи: Магнітне поле. Електромагнетизм. Коливання, хвилі і хвильові явища. Елементи квантової механіки. Фізика атома і атомного ядра. Елементи фізики твердого тіла: довідник./ Укладачі: В. Г. Борисенко, Ю.Ф. Деркач, В.І. Кривцова, К.Р. Умеренкова. – Х.: НУЦЗУ, 2018. – 122 с.*

25. Елементи лінійної і векторної алгебри та аналітичної геометрії.

26. Диференціальне числення функцій однієї змінної. Границя функції і похідна.

27. Інтегральне числення. Функції багатьох змінних.

28. Елементи теорії ймовірностей та математичної статистики.

Рекомендована література

- *Тевяшев А.Д., Литвин О.Г., Кривошеєва Г.М. та ін. Вища математика у прикладах та задачах. Ч.1- 4. Х.: ХНУРЕ, 2004.*

- *Мунтян В.К., Підгорний О.Г. Вища математика: практикум.- Х.: НУЦЗУ, 2011.- 159 с.*

- *Мунтян В.К., Говаленков С.В. Вища математика: методичні рекомендації з організації самостійної роботи при вивченні дисципліни.- Х.: НУЦЗУ, 2015.- 213 с.*

29. Пожежні рукава.

30. Рукавне обладнання.

31. Ручні та переносні пожежні стволи та монітори.

32. Повітряно-механічна піна. Обладнання для отримання ПМП.

33. Переносні пожежні драбини. Немеханізований пожежний інструмент.

34. Газодимозахисна служба в підрозділах ДСНС України.

35. Класифікація засобів індивідуального захисту органів дихання (ЗІЗОД).

36. Будова та принцип роботи апаратів на стисненому повітрі (АСП).

37. Розрахунки тиску та часу виходу ланки при роботі в АСП.

38. Правила роботи в АСП.

Рекомендована література

- *Наказ МВС України №25 від 15.01.2018 «Про затвердження Правил експлуатації та типових норм належності вогнегасників».*

- *Наказ ДСНС України №107 від 01.04.2013 «Методичні рекомендації з експлуатації та ремонту пожежних рукавів».*

- *Наказ МНС України №1342 від 16.12.2011 «Настанова з організації газодимозахисної служби в підрозділах Оперативно-рятувальної служби МНС України».*

- *Коленов О.М., Безуглов О.Є., Іщук В.М.Первинна підготовка рятувальника: навчальний посібник /О.М. Коленов, О.Є. Безуглов, В.М. Іщук. – Х.: НУЦЗУ, 2013. – 455 с.*

39. Закони термодинаміки.

40. Основні термодинамічні процеси.

41. Термодинаміка рідин пари.
42. Основні поняття теплопереносу. Стаціонарна теплопровідність.
43. Конвекційний теплообмін.
44. Теплопередача
45. Променистий теплообмін
46. Нестационарна теплопровідність.

Рекомендована література

- Рябова І.Б., Сайчук І.В., Шаршанов А.Я. Термодинаміка і теплопередача у пожежній справі. -Харків: АПБУ, 2002. -352 с.
- Термодинаміка і теплопередача у цивільній безпеці: навч. посіб./ А.Я. Шаршанов, І.Б. Рябова. –Х.: НУЦЗУ, КП «Міська друкарня», 2013 –380 с.
- Шаршанов А.Я., Сайчук І.В. Термодинаміка і теплопередача. Методичні вказівки до вивчення курсу та контрольні завдання. . -Харків: УЦЗУ, 2007. -165 с.
- Шаршанов А.Я., Дзюбик А.Р., Лега А.Л., Сайчук І.В., Юзьків Т.Б. Термодинаміка і теплопередача у пожежній справі. Практикум. Лабораторні роботи. -Харків: УЦЗУ, 2007. -250 с.

47. Основи горіння.
48. Матеріальний баланс горіння.
49. Тепловий баланс горіння.
50. Виникнення горіння. Види виникнення горіння.
51. Горіння рідин.
52. Горіння газів.
53. Горіння твердих горючих матеріалів.
54. Горіння дисперсних повітряних систем.
55. Розвиток пожеж.
56. Припинення горіння.

Рекомендована література

- Тарахно О.В. Основні положення процесу горіння. Виникнення процесу горіння. Навчальний посібник. / Тарахно О.В., Трегубов Д.Г., Жернокльов К.В., Коврегін В.В. – Х. 6 – НУЦЗУ. Тернопіль: ТВ «Терно-граф», 2020. – 412 с. табл.
- Тарахно О.В. Теорія розвитку та припинення горіння. Практикум. В 2-х частинах/ Тарахно О.В., Трегубов Д.Г., Жернокльов К.В., Шепелева А.І., Коврегін В.В. - Харків: НУЦЗУ, 2011.
- Тарахно О.В. Методичні рекомендації до вивчення курсу «Теорія розвитку та припинення горіння» / Тарахно О.В., Жернокльов К.В. - Харків : УЦЗУ, 2006. – 208 с.

57. Насосно-рукавні системи.
58. Режими водопостачання для населених пунктів та виробничих об'єктів.
59. Гідравлічний розрахунок водопровідних мереж.
60. Ємнісні споруди та насосні станції.
61. Безводопровідне водопостачання.

62. Внутрішній протипожежний водопровід.
63. Спеціальні внутрішні протипожежні водопроводи.
64. Контроль за станом систем протипожежного водопостачання.

Рекомендована література

- Спеціальне водопостачання : Підручник / О.А. Петухова, С.А. Горносталь, Ю.В. Уваров. – Х.: НУЦЗУ, 2015. – 256 с.
- Спеціальне водопостачання: Практикум / О.А. Петухова, С.А. Горносталь, Ю.В. Уваров. – Х.: ХНАДУ, 2015. – 108 с.
- ДБН В.2.5-64:2012 Внутрішній водопровід та каналізація будівель.
- ДБН В.2.5-74:2013 Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди.

65. Класифікація приміщень за умовами середовища.
66. Основи пожежної безпеки електроустановок.
67. Пожежна безпека електричних мереж.
68. Пожежна безпека силових, освітлювальних та спеціальних електроустановок.
69. Захист від статичної електрики. Блискавкозахист.
70. Електричне обладнання загального призначення та вибухозахищене.
71. Апарати захисту електричних мереж від небезпечних режимів роботи.
72. Заземлення.

Рекомендована література

- НАПБ А.01.001-2014. Правила пожежної безпеки в Україні: Затв. Наказом МВС України 30.12.2014 N 1417.
- Кулаков О.В., Росоха В.О. Електротехніка та пожежна профілактика в електроустановках. Підручник – Харків: НУЦЗУ, 2010.
- Пожежна безпека електроустановок. Електротехніка та безпека електроустановок: методичні вказівки до виконання курсового проекту/ Укладачі: О.В. Кулаков, С.В. Гарбуз, О.М. Григоренко, А.М. Катунін.– Х.: НУЦЗУ, 2018.
- Пожежна безпека електроустановок: методичні вказівки з організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти при вивченні дисципліни / Укладачі: Кулаков О.В., Катунін А.М. – Харків, НУЦЗ України, 2020.
- ДСТУ EN 62305-1:2012 (EN 62305-1:2011, IDT). Захист від блискавки. Частина 1. Загальні принципи. Чинний від 2012-08-01.
- ДСТУ EN 62305-2:2012 (EN 62305-2:2010, IDT). Захист від блискавки. Частина 2. Керування ризиками. Чинний від 2012-08-01.
- ДСТУ EN 62305-3:2012 (EN 62305-3:2011, IDT). Захист від блискавки. Частина 3. Фізичні руйнування споруд та небезпека для життя людей. Чинний від 2012-08-01.
- ДСТУ EN 62305-4:2012 (EN 62305-4:2010, IDT). Захист від блискавки. Частина 4. Електричні та електронні системи, розташовані в будинках і спорудах. Чинний від 2012-08-01.

73. Поняття про вогнестійкість будівельних конструкцій.
74. Пожежно-технічні характеристики будівельних елементів.
75. Методика проведення випробувань будівельних конструкцій на вогнестійкість.
76. Поняття про архітектурно-конструктивні структури будівель.
77. Зовнішні впливи на будівлю. Силові та несилкові впливи. Вимоги до будівель.
78. Класифікація промислових будівель. Основні фактори, що впливають на виробничі процеси.
79. Класифікація і основні властивості будівельних матеріалів. Теоретичні основи вогнезахисту деревини і матеріалів з неї.
80. Metали і сплави, що застосовуються в будівництві.

Рекомендована література

- *Будівельні конструкції та їх поведінка в умовах надзвичайних ситуацій: навч. посіб. / О.В. Васильченко, Ю.В. Квітковський, О.В. Миргород, О.А. Стельмах. – Х.: НУЦЗУ, 2015. – 485 с.*
- *Будівельні конструкції та їх поведінка в умовах надзвичайних ситуацій. Практикум для студентів, курсантів та слухачів заочної форми навчання / Ю.В. Квітковський, М.М. Удянський, О.В. Миргород, Ю.В. Луценко, А.І. Морозов. – Харків: НУЦЗУ, 2011. – 221 с.*
- *Васильченко О.В., Квітковський Ю.В., Луценко Ю.В., Миргород О.В. Безпека експлуатації будівель і споруд та їх поведінка в умовах надзвичайних ситуацій: Навчальний посібник. – Х: НУЦЗУ, 2010. – 372 с.*
- *Пушкаренко А.С., Васильченко О.В., Квітковський Ю.В., Луценко Ю.В., Миргород О.В. Вогнезахисне оброблення будівельних матеріалів: Х: НУЦЗУ, 2011. – 176 с.*
- *Пушкаренко А.С., Васильченко О.В. Будівельні матеріали та їх поведінка в умовах високих температур. – Харків: АПБУ, 2001.*
- *Васильченко О.В. Основи архітектури і архітектурних конструкцій. – Харків: УЦЗУ, 2007.*
- *ДСТУ 2272:2006. Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять.*
- *ДБН В.1.1-7:2016. Пожежна безпека об'єктів будівництва.*

81. Сили та засоби пожежно-рятувальних підрозділів.
82. Тактичні можливості пожежно-рятувальних підрозділів.
83. Визначення потрібної кількості сил та засобів для гасіння пожежі.
84. Види, зміст і сутність оперативних дій пожежно-рятувальних підрозділів.
85. Керівник гасіння пожежі.
86. Управління силами і засобами.
87. Тактична підготовка.
88. Складання та використання оперативних планів і карток пожежогасіння.

Рекомендована література

- *Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI.*

- Статут дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж. Наказ МВС України № 340 від 26.04.2018.

- Порядок організації службової підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту. Наказ МВС України № 511 від 15.06.2017.

- Методичні рекомендації зі складання та використання оперативних планів і карток пожежогасіння. Наказ МНС України №1021 від 23.09.2011.

- Методика розрахунку сил і засобів, необхідних для гасіння пожеж у будівлях і на територіях різного призначення. Наказ МНС України № 1341 від 16.12.2011.

- Інструкція із складання Карток оперативно-тактичних дій на пожежах та їх вивчення в системі службової підготовки. Окреме доручення Голови ДСНС України від 04.10.2017 № В-155.

- Довідник керівника гасіння пожежі. – Київ: ТОВ «Літера-Друк», 2016. – 320 с.

- Пожежна тактика: Підручник / Ключ П.П., Палюх В.Г., Пустовой А.С., Сенчихін Ю.М., Сировой В.В. – Х.: Основа, 1998. – 592 с.

- Основи тактики гасіння пожеж: навч. посіб. / В.В Сировой, Ю.М. Сенчихін, А.А. Лісняк, І.Г. Дерев'яно. – Х.: НУЦЗУ, 2015. – 216 с.

- ДСТУ 2272:2006 ССБП. Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять.

89. Загальні відомості про системи пожежної сигналізації та пожежні сповіщувачі.

90. Теплові пожежні сповіщувачі. Димові оптико-електроні пожежні сповіщувачі.

91. Принципи побудови та роботи пожежних приймально-контрольних приладів та устаткування керування та індикації.

92. Загальні відомості про системи автоматичного пожежогасіння. Системи водяного та пінного пожежогасіння.

93. Загальні відомості та елементи систем газового пожежогасіння.

94. Загальні відомості та елементи систем порошкового та аерозольного пожежогасіння.

95. Принципи побудови систем оповіщення про пожежу та управління евакуацією людей.

96. Критерії вибору та принципи розміщення пожежних сповіщувачів на об'єктах, що захищаються.

Рекомендована література

- Сучасні системи автоматичного пожежогасіння: навч. посібник / НУЦЗУ. –Х.: ФОП Панов А.М., 2018. –276с. Дерев'яно А.А., Бондаренко С.М., Антошкін О.А., Мурін М.М., - Харків: НУЦЗУ, 2018.- 276 с.

- Системи пожежної та охоронно-пожежної сигналізації. Христич В.В., Дерев'яно О.А., Бондаренко С.М., Антошкін О.А. Конспект лекцій. Харків: АПБУ, 2008.- 136 с

- ДБН В.2.5-56-2014 Системи протипожежного захисту. – К.:

Міністерство регіонального розвитку та будівництва України. – 2014. – 280 с.

- ДСТУ EN 54-1:2003 Системи пожежної сигналізації. Частина 1. Вступ. Вид. офіційне. – К.: Держспоживстандарт України, 2004.

- ДСТУ-Н CEN/TS 54-14:2009 Системи пожежної сигналізації та оповіщення. Частина 14. Настанови щодо побудови, проектування, монтування, введення в експлуатацію, експлуатування і технічного обслуговування (CEN/TS 54-14:2004, IDT).

97. Загальні вимоги з забезпечення пожежної безпеки будівель та споруд.

98. Протипожежні перешкоди.

99. Об'ємно-планувальні рішення з забезпечення пожежної безпеки будівель.

100. Противибуховий захист будівель та споруд.

101. Евакуація людей з будівель та споруд при пожежі.

102. Протипожежні вимоги щодо планування та забудови населених пунктів і промислових підприємств.

103. Протипожежні вимоги при влаштуванні та утриманні систем опалення.

104. Протипожежні вимоги при влаштуванні та утриманні систем вентиляції та кондиціонування.

Рекомендована література

- ДСТУ 2272:2006. Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять.

- ДСТУ 8828:2019. Пожежна безпека. Загальні вимоги.

- ДБН А.1.1-1:2009 Система стандартизації та нормування в будівництві (зі змінами).

- ДБН В.1.1-7:2016 Пожежна безпека об'єктів будівництва, Держбуд України, 2015.

- ДБН В.2.2-9:2018 Громадські будинки та споруди. Основні положення, К.: Мінрегіонбуд України, 2019

- ДБН В.2.2-15-2019 Будинки і споруди. Житлові будинки. Основні положення.

- СНиП 2.09.02-85*. Производственные здания.

- ДБН В.2.2-4:2018 Заклади дошкільної освіти. Будинки і споруди.

- ДБН В. 2.2.-3-2018 Заклади освіти.

- ДБН В.2.2-10:2018 Заклади охорони здоров'я. Будинки і споруди.

- ДБН В.2.2:16-2019 Культурно-видовищні та дозвілєві заклади.

- НАПБ А.01.001-14 Правила пожежної безпеки в Україні. Наказ МВС України №1417 від 19.10.2014 р.

- М.М.Кулешов, Ю.В.Уваров, О.Л.Олійник, В.П.Пустомельник, О.І.Єгурнов Пожежна безпека будівель та споруд, - Х.: АЦЗУ, 2004.

105. Загальне влаштування автомобіля. Двигуни внутрішнього згоряння та системи, які забезпечують їх роботу.

106. Влаштування шасі автомобіля.
107. Загальні відомості про насоси. Відцентрові насоси.
108. Насоси об'ємного типу та струминні насоси.
109. Основні пожежні автомобілі загального призначення.
110. Основні пожежні автомобілі цільового призначення.
111. Спеціальні пожежні автомобілі.
112. Експлуатація протипожежної техніки та її елементів.

Рекомендована література

- Ларін О.М., Мисюра М.І, Кривошей Б.І., Воробйов О.В. *Пожежна та аварійно-рятувальна техніка. Частина 1. Конструкції базових шасі та матеріали, які використовують при виготовленні пожежної та аварійно-рятувальної техніки* / Х.: УЦЗУ, 2007.

- *Пожежні машини: навч. Посіб.* / О.М. Ларін, В.Г. Баркалов, С.А. Виноградов, А.Я. Калиновський, О.М. Семків. – Х.: НУЦЗУ, К.: МПБП “Гордон”, 2016. – 279 с.

- *Пожежна та аварійно-рятувальна техніка: (Історія, сьогодення, майбутнє)* / О.М. Ларін, І.М. Грицина, С.В. Васильев, Кривошей Б.І.; Під заг. ред. О.М. Ларіна. – Х.: АГЗУ, 2005. – 160 с.

- *Експлуатація пожежної та аварійно-рятувальної техніки: навч. Посіб.* / О.М. Ларін, О.М. Семків, М.І. Мисюра, Б.І. Кривошей — Х: НУЦЗУ, КП “Міськдрук”, 2012. - 312 с.

- *Настанова з експлуатації транспортних засобів в органах та підрозділах ДСНС України, наказ ДСНС України №432 від 27.06.2013 р.*

- *Методичні рекомендації з експлуатації та ремонту пожежних рукавів, наказ ДСНС України №107 від 01.04.2013 р.*

- *Пожежна та аварійно-рятувальна техніка. Частина 2. Основи проектування пожежно-технічних засобів: Навчальний посібник* / О.М. Ларін, Г.О. Чернобай, Ю.М. Сенчіхін, Є.М. Грінченко, А.Я. Калиновський – Харків: УЦЗУ, 2008. – 572 с.

- *Інженерна техніка та спеціальні машини для ліквідації надзвичайних ситуацій: навч. Посіб.* / О.М. Ларін, І.М. Грицина, Н.І. Грицина, А.Я. Калиновський, Б.І. Кривошей. – Х.: НУЦЗУ, КП «Міськдрук», 2012 – 380 с.

113. Потенційно небезпечні процеси. Технологічні регламенти та схеми технологічних процесів.

114. Оцінка пожежовибухобезпеки середовища усередині технологічного обладнання.

115. Пожежна безпека виходу горючих речовин із нормально працюючого та пошкодженого технологічного обладнання.

116. Категорування приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною і пожежною небезпекою.

117. Пожежна безпека та протипожежний захист сільськогосподарських процесів.

118. Пожежна профілактика при транспортуванні та зберіганні горючих рідин і газів.

119. Пожежна небезпека та протипожежний захист автозаправних та газозаправних станцій.

120. Пожежна безпека технологічних процесів отримання аміаку.

121. Пожежна безпека процесів фарбування та сушіння пофарбованих виробів.

122. Пожежна безпека при проведенні вогневих ремонтних робіт на виробництві.

Рекомендована література

- Михайлюк О.П., Олійник В.В., Мозговий Г.О. *Теоретичні основи пожежної профілактики технологічних процесів та апаратів: підручник.* Харків: ХНАДУ, 2014. 380 с.

- ДСТУ Б В.1.1-36:2016. *Визначення категорій приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою.*

- *Пожаровзрывоопасность веществ и материалов и средства их тушения: Справ. изд.: В 2-х кн./А.Н. Баратов, А.Я. Корольченко, Г.Н. Кравчук и др.-М.: Химия, 1990. Кн. 1-496 с. Кн. 2 - 384 с.*

- НАПБ А.01.001-2014. *Правила пожежної безпеки в Україні. Наказ МВС України від 30.12.2014 № 1417.*

- НАПБ В.01.057-2006 *Правила пожежної безпеки в агропромисловому комплексі України. Затв. МНС 4.04.2006 №730/770.*

- ДБН В.2.2-8-98 *Підприємства, будівлі та споруди по зберіганню та переробці зерна.*

- *Правила пожежної безпеки в компаніях, на підприємствах та в організаціях енергетичної галузі України. Наказ Мін. енергетики та вугільної промисловості України №491 від 26.09.2018.*

- ВБН В.2.2-58.1-94. *Проектування складів нафти і нафтопродуктів з тиском насичених парів не вище 93,3 кПа.*

- ВБН В.2.2-58.2-94. *Резервуари вертикальні сталеві для зберігання нафти та нафтопродуктів з тиском насичених парів не вище 93,3 кПа.*

Наказ Міністерства інфраструктури України від 21.01.2015 № 11 «Про затвердження Правил пожежної безпеки для підприємств і організацій автомобільного транспорту України»

- НПАОП 28.0-1.32-13. *Правила охорони праці під час фарбувальних робіт.*

- НАОП 8.1.00-1.04-90 *Правила будови і безпечної експлуатації аміачних холодильних установок.*

- НПАОП 00.0-5.12-01. *Інструкція з організації безпечного ведення вогневих робіт на вибухопожежонебезпечних та вибухонебезпечних об'єктах.*

123. Розвідка зони НС.

124. Розшук постраждалих.

125. Дії рятувальників при знаходженні постраждалих.

126. Транспортування постраждалих.

127. Технічні засоби проведення аварійно-рятувальних робіт.

128. Організація аварійно-рятувальних робіт при руйнуванні будівель.

129. Організація аварійно-рятувальних робіт при ДТП.

Рекомендована література

- Статут дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту. Наказ МВС №340 від 26.04.2018.

- Рятувальні роботи при надзвичайних ситуаціях. Частина 1: Навчальний посібник / Аветисян В.Г., Сенчихін Ю.М., Тригуб В.В., Кулаков С.В., Куліш Ю.О., Александров В.Л., Адаменко М.І. – К: Основа, 2006. – 360 с.

- Ю.Ю.Камерер, А.Е.Харкевич. Аварийные работы в очагах поражения. - М.: Энергоатомиздат, 1990.

- Е.П. Михно. Ликвидация последствий аварий и стихийных бедствий. - М.: Атомиздат, 1979. -288 с.

- В.Г. Аветисян. Організація аварійно-рятувальних робіт на зруйнованих будівлях. Практичний посібник. – Харків.: АЦЗУ МНС України, 2004. – 71 с.

- Учебник спасателя, Под общ. ред. Ю.Л. Воробьева - 2-е изд., перераб. и доп. - Краснодар: Сов. Кубань, 2002. - 528 с.

- Брендон Моррис. Технологии HOLMATRO для аварийного крепления и подъема. Holmatro Rescue Equipment b.v., the Netherlands, 2009.- 98 с.

- Брендон Моррис. Техника спасения из автомобилей. Holmatro Rescue Equipment b.v., the Netherlands, 2005.- 98 с.

- Аветисян В.Г., Тригуб В.В., Грицина І.М., Остапов К.М. Організація аварійно-рятувальних робіт: Курс лекцій. – Харків : НУЦЗУ, 2017. - 140 с. (ел. бібл.)

130. Захисний одяг та спорядження.

131. Пожежні рукава.

132. Подолання 100-м смуги з перешкодами.

133. Робота з рятувальними мотузками.

134. Роботи з ручними пожежними драбинами.

135. Оперативне розгортання відділень з установкою пожежно-рятувального автомобіля на пожежний гідрант.

136. Оперативне розгортання відділень з установкою пожежно-рятувального автомобіля на природне водо джерело.

137. Оперативне розгортання відділень з подачею одного ствола "А" та одного ствола "Б" з установкою автоцистерни на пожежний гідрант.

Рекомендована література

- Наказ ДСНС України від 26.04.2018 року № 340 Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж.

- Правила безпеки праці в організаціях і підрозділах МНС України, затверджені Наказом від 07.05.2007 р. № 312

- Наказ МВС України № 1470 від 20.11.2015 року про затвердження нормативів виконання навчальних вправ з підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та працівників

Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України до виконання завдань за призначенням

- ДСТУ 2273:2006 Система стандартів безпеки праці "Пожежна техніка".

138. Вправи із захисним одягом та спорядженням.

139. Вправи з пожежними драбинами.

140. Робота в апараті на стисненому повітрі в теплодимокамері (виконання оперативних завдань в промисловій зоні)

141. Робота в апараті на стисненому повітрі в теплодимокамері (виконання оперативних завдань в житловій зоні)

142. Удосконалення техніки бігу на короткі дистанції (човниковий біг 10x10 м, біг на 100 м). Тренування техніки та тактики гри у футбол (волейбол).

143. Удосконалення техніки бігу на середні дистанції (біг на 1000 м). Тренування техніки та тактики гри у футбол (волейбол).

144. Удосконалення техніки підтягування на перекладині. Тренування техніки та тактики гри у волейбол (баскетбол)

145. Удосконалення техніки комплексно-силової вправи (КСВ). Тренування техніки та тактики гри у волейбол (баскетбол).

Рекомендована література

- Наказ МВС України № 1470 від 20.11.2015 року про затвердження нормативів виконання навчальних вправ з підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та працівників Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України до виконання завдань за призначенням

- Настанова з організації газодимозахисної служби в підрозділах Оперативно-рятувальної служби МНС України. Наказ МНС України № 1342 від 16.12.2011р

146. Вибухові суміші та речовини. Заходи безпеки при поводженні з ними

147. Тактичні властивості місцевості та їх вплив на виконання завдань ДСНС.

148. Зображення місцевості та вимірювання відстані та площ на топографічних картах.

149. Прямокутні та географічні координати об'єктів.

150. Вимір по карті дирекційних кутів та азимутів. Перехід від дирекційного кута до магнітного азимута.

151. Радіаційні характеристики джерел іонізуючого випромінювання та його біологічна дія.

152. Класифікація радіаційних аварій та заходи захисту при аваріях на радіаційнонебезпечних об'єктах.

153. Захист в надзвичайних ситуаціях хімічного та біологічного характеру.

154. Основи вогневої підготовки та стрільби зі стрілецької зброї.

155. Сутність дисципліни в ДСНС України. Загальні права та обов'язки співробітників ДСНС.

Рекомендована література

- Бугайов А. Ю., Іванець Г. В., Ігнат'єв О. М., Толкунов І. О. *Основи спеціальної та військової підготовки : навч. посіб.* Харків : НУЦЗУ, 2016. 106 с.

- Ратушняк Г. С. *Топографія з основами картографії : навч. посіб.* Київ : Центр навчальної літератури, 2002. 183 с.

- Барбашин В. В., Вальченко О. І., Ігнат'єв О. М., Ромін А. В. *Радіаційний, хімічний та біологічний захист : курс лекцій. Для спеціальностей: «цивільний захист», «пожежна безпека».* Харків : НУЦЗУ, 2012. 80 с.

- Удянський М. М., Толкунов І. О., Бондаренко О. О., Матухно В. В., та ін. *Основи вогневої підготовки: навч. посіб.* Харків : НУЦЗУ, 2019. 156 с.

- Депутат О. П., Коваленко І. В., Мужик І. С. *Цивільна оборона : навч. посіб / за ред. полковника В. С. Франчука. 2-ге вид., доп.* Львів : Афіша, 2001. 336 с.

- *Статут внутрішньої служби Збройних Сил України.* Київ : Воєнне видавництво України, 2018 р. 528 с.

156. Організація забезпечення протипожежного захисту в Україні.

157. Організація та здійснення державного нагляду в ДСНС України.

158. Порядок обліку пожеж та їх наслідків.

159. Оформлення первинних документів за фактом пожежі.

160. Організація і проведення планових та позапланових перевірок.

161. Порядок подання та реєстрації документів дозвільного характеру

162. Ліцензування діяльності щодо надання послуг та виконання робіт протипожежного призначення

163. Організація навчання населення правилам пожежної безпеки та діям у надзвичайних ситуаціях.

Рекомендована література

- *Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 року № 5403-VI.*

- *Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 05.04.2007 року № 877-V.*

- *Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» від 06.09.2005 року № 2806-IV.*

- *Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 02.03.2015 року № 222-VIII*

- *Постанова Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 року № 1052 «Про затвердження Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій».*

- *Постанова Кабінету Міністрів України від 26.12.2003 р. № 2030 «Про затвердження Порядку обліку пожеж та їх наслідків»*

- *Постанова Кабінету Міністрів України від 17.07.2013 року № 564 «Про Порядок функціонування добровільної пожежної охорони».*

- *Постанова Кабінету Міністрів України від 09.01.2014 року № 5 «Про затвердження Типового положення про відомчу пожежну охорону».*

- Постанова Кабінету Міністрів України від 05 вересня 2018 року № 715 «Про затвердження Критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки Державною службою з надзвичайних ситуацій».

- Постанова КМУ від 05.06.2013 р. № 440 «Про затвердження Порядку подання і реєстрації декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства з питань пожежної безпеки».

- Постанова КМУ від 26.06. 2013 р. № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях».

- Постанова КМУ від 23.11.2016 року №852 «Деякі питання ліцензування господарської діяльності з надання послуг і виконання робіт протипожежного призначення»

- Наказ МВС України від 17.01.2019 року № 22 «Про затвердження уніфікованої форми акта, складеного за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки, та інших форм розпорядчих документів».

- Наказ ДСНС України від 24.01.2019 року № 56 «Про удосконалення ведення документообігу при здійсненні функцій державного нагляду (контролю)».

- Наказ МВС України від 24.07.2017 року № 621 «Про затвердження Порядку спільних дій Національної поліції України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України під час проведення огляду місця пожежі, виявлення, припинення, попередження та розслідування кримінальних правопорушень та інших подій, пов'язаних з пожежами».

- Наказ МВС України № 503 від 14.06.2017 року «Про затвердження форми звітності № 1-ППО (місячна) «Звіт про пожежі та їх наслідки» та форми акта про пожежу».

- Наказ ДСНС України від 16.08.2017 року №445 «Про забезпечення ведення обліку пожеж та їх наслідків».

- Наказ МНС України від 29.09.2003 року № 369 «Про затвердження Типового положення про службу пожежної безпеки».

- ДСТУ 8828:2019. Пожежна безпека. Загальні положення.

- ДСТУ 2272:2006. ССБП. Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять.

- Правила пожежної безпеки в Україні. Наказ МВС України від 30.12.2014 № 1417.

164. Перша допомога при різних видах кровотеч та різної локалізації. Сучасний підхід.

165. Ознаки зупинки серця. Серцево-легенева реанімація.

166. Травми. Опіки та перегрівання, Відмороження та переохолодження.
167. Огляд постраждалого та оцінка його стану.
168. Травми. Перша допомога при переломах.
169. Травми. Перша допомога при травмах грудної клітини.
170. Перша допомога при отруєннях.
171. Невідкладні медичні стани.
172. Травми. Перша допомога при травмах черевної порожнини.

Рекомендована література

- Гроєр Р., Кавалларо Д. *Серцево-легенева реанімація (пер. з англ.)*. - М., Практика, 1996.
- Гурвіч Н. Л. *Основні принципи дефібриляції серця*. М., Медицина, 1976.
- *Домедична допомога на місці події : практичний посібник / П.Б. Волянський, А.М. Гринзовський, С.О. Гур'єв та ін. ; за заг. ред. д.н.держ.упр., професора П.Б. Волянського та д.мед.н., професора С.О. Гур'єва. – Херсон: Видавничий дім "Гельветика", 2020. – 224с.*
- *Екстрена медична допомога (догоспітальні протоколи) / Богомолець О.В., Роцін Г.Г., Синельнік С.В., Деніел Смайлі, Шлапак І.П., Вершигора А.В., Хімїон Л.В., Пархоменко О.М., Бережний В.В., Роціна Г.Ф., Тутченко М.І., Крилюк В.О., Іскра Н.І., Мазуренко О.В., Кузьмін В.Ю., Сличко І.Й., Лобода Г.Г., Кузьмінський І.В. – Київ, 2016. – 211 с.*
- *Екстрена медична допомога травмованим на догоспітальному етапі: навчальний посібник. Крилюк В.О., Гур'єв С.О., Іскра Н.І., Гудима А.А., Соловійов О.С., Кузьмін В.Ю., Максименко М.А., Кузьмінський І.В., Доморацький О.Е., Гродецький В.К., Сурков Д.М., Дзецюх Т.І., Самофал Ю.Є., Крижєвський В.В. – Київ, 2017. – 400с.*
- Закон України «Про екстрену медичну допомогу» від 05.07.2012 № 5081-VI.
- Закон України «Про основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19 листопада 1992 року N 2801-XII (зі змінами і доповненнями).
- Наказ МОЗ України від 16.06.2014 № 398 «Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах».
- Олійник П.В., Марусич С.М. *Перша медична допомога постраждалим у дорожньо-транспортних пригодах*. -Львів: «Сполом», 2004.-88 с.
- *Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку функціонування системи екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112» від 17.10.2012 № 1031.*
- *Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Типового положення про бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги» від 21.11.2012 № 1114.*
- Роцін Г.Г. *Екстрена медична допомога (базова підтримка життя)* Київ 2009.-138 с.
- Старушенко Л.І. *Анатомія та фізіологія людини*. К.: Вищ. шк., 1999.-213с.

173. Правове регулювання забезпечення безпеки в надзвичайних ситуаціях.

174. Критерії розподілу суб'єктів господарювання за ступенем ризику від провадження господарської діяльності.

175. Основні положення нормативно-правових актів щодо проведення процедур паспортизації, ідентифікації та декларування потенційно небезпечних об'єктів та об'єктів підвищеної небезпеки. Основні положення нормативно-правових актів щодо розробки суб'єктами господарювання плану локалізації й ліквідації аварійних ситуацій та аварій.

176. Загальні вимоги до організації техногенної та пожежної безпеки на об'єктах.

177. Державний нагляд (контроль) з питань цивільного захисту.

178. Загальні положення Кодексу України про адміністративні правопорушення.

179. Порушення та розгляд справ про адміністративне правопорушення відповідно до ст. ст. 120, 175, 175-2, 188-8 КУпАП.

180. Порушення та розгляд справ про адміністративне правопорушення відповідно до ст.ст. 164, 183, 188-16 КУпАП.

181. Застосування посадовими особами центрального органу виконавчої влади, який здійснює державний нагляд у сферах техногенної та пожежної безпеки, заходів реагування.

182. Відповідальність за порушення порядку здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності.

Рекомендована література

- *Кодекс цивільного захисту України. Закон України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>.*

- *Кодекс України про адміністративні правопорушення. Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.*

- *Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності. Закон України від 05.04.2007 р. № 877-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text>.*

- *Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства у сфері державного нагляду (контролю). Закон України від 03.11.2016 р. №1727– VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text>.*

- *О.О. Островерх, Т.М. Ковалевська, О.В. Савченко. Правові основи організації та забезпечення цивільного захисту. Навч. посіб. Х., ФОП Панов А.М., 2017. 184 с.*

- *Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів МНС України. Наказ МВС України від 27.07.2016 р. № 725. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1162-16#Text>.*

183. Організація караульної служби ДПРЧ.

184. Організація гарнізонної служби.

185. Організація службової підготовки.
186. Особливості організації служби в підрозділах ДСНСУ що охороняють об'єкти на договірних засадах.
187. Організація роботи в підрозділах з питань охорони праці.
188. Організація роботи в пожежно-рятувальному підрозділі по обліку та нагляду за протипожежним водопостачанням.
189. Організація контролю в ДПРЧ за випробування пожежно-технічного обладнання.
190. Організація роботи в ДПРЧ по контролю за правильною експлуатацією пожежних рукавів.

Рекомендована література

- *Організація служби та підготовки особового складу пожежно-рятувальних під-розділів: навч. посіб./ Безуглов О.Є., Іщук В.М., Коленов О.М., Назаров О.О., Попов В.М. – Х.: НУЦЗУ, КП «Міськдрук», 2012. – 436 с.*
- *Організація служби та професійної підготовки: навч. посіб./ Безуглов О.Є., Іщук В.М., Коленов О.М., Назаров О.О. НУЦЗУ, КП «Міськдрук», 2015.*
- *Первинна підготовка пожежного-рятувальника: навч. посіб./ О.М. Коленов, О.Є. Безуглов, В.М. Іщук. – Х.: НУЦЗУ, КП «Міськдрук», 2013*

Голова фахової атестаційної комісії

Сергій НАЗАРЕНКО